

4. 8. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Způsoby zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným

Jak plyne z ustanovení § 133 odst. 1 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku, statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je jeden nebo více jednatelů. Je-li jednatelů více, je oprávněn jednat jménem společnosti každý z nich samostatně, nestanoví-li společenská smlouva nebo stanovy jinak. Jednatele jmenuje valná hromada z řad společníků nebo jiných fyzických osob.

Jednatel přitom bude zpravidla osoba fyzická, ovšem není vyloučeno, aby jednatelem společnosti s ručením omezeným mohla být jmenována i osoba právnická. V takovém případě ovšem vzniká předmětné právnické osobě povinnost určit fyzickou osobu, která bude jejím jménem vykonávat funkci jednatele a jež se zapisuje do obchodního rejstříku. Jak již je zažitou notorií, opakovaně potvrzenou rozhodnutími Nejvyššího soudu České republiky (viz kupř. rozhodnutí pod spisovou značkou 6 Cdo 108/92), činnost jednatele nevykonává tato osoba v pracovním poměru. To ovšem nevylučuje, aby stejná osoba vykonávala v pracovním poměru pro tutéž společnost jinou činnost než tu, která tvoří náplň činnosti statutárního orgánu společnosti.

Zánik funkce jednatele společnosti s ručením omezeným může nastat na základě řady právních skutečností. Mezi nejčastěji frekventované patří bezesporu odstoupení z této funkce či odvolání jednatele. Obchodní zákoník však umožňuje i jiné způsoby jejího zániku, přičemž v podrobnostech obsahuje tato právní úpravu ve vztahu k jednatelům společnosti s ručením omezeným odkaz na obdobné užití ustanoveních obchodního zákoníku upravujících zánik funkce členům představenstva akciové společnosti.

Jak již bylo uvedeno v předchozím odstavci, mezi nejčastější způsoby zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným bývá uváděno jejich odvolání z funkce. K tomu je dle § 125 odst. 1 písm. f) obchodního zákoníku oprávněna valná hromada společnosti, která zároveň i jednatele (vyjma prvního jednatele či jednatelů společnosti s ručením omezeným, kteří jsou do funkce ustanoveni společenskou smlouvou, popř. zakladatelskou listinou společnosti) jmenuje. Tato její působnost není převoditelná na žádný jiný orgán společnosti s ručením omezeným. Valná hromada nemusí své rozhodnutí o odvolání jednatele jakkoliv odůvodňovat.

Každý jednatel společnosti s ručením omezeným musí být odvolatelný a případné odchylné ustanovení ve společenské smlouvě či smlouvě o výkonu funkce jednatele je z toho důvodu neplatné pro rozpor se zákonem.

Jde-li o usnášeníschopnost takové valné hromady společnosti s ručením omezeným, pokud společenská smlouva neobsahuje jinou úpravu, je valná hromada schopná usnášení, jsou-li přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. Valná hromada v takovém případě rozhoduje prostou většinou hlasů přítomných společníků, nevyžaduje-li společenská smlouva vyšší počet hlasů.

Jak vyplývá z odborné literatury (viz kupř. publikace autorů Ivana Rady a kol., *Jednatelé s.r.o., Představenstvo a.s.*, 2. doplněné a aktualizované vydání, Linde nakladatelství s.r.o., 2004), převažuje ten názor, že právo valné hromady k odvolání jednatele společnosti s ručením omezeným není možné vázat na splnění jakýchkoliv věcných podmínek, tj. kupř. na podmínce, že jednatele je možno odvolat pouze tehdy, dosáhne-li společnost dle řádné účetní závěrky za příslušný kalendářní rok ztráty. Valná hromada totiž s ohledem na kogentní ustanovení § 125 odst. 1 písm. f) disponuje s tímto oprávněním neustále a jakékoliv jeho omezení obsažené kupř. ve společenské smlouvě by i tentokrát bylo neplatné pro rozpor se zákonem.

Obdobná shoda však již nepanuje v otázce účinnosti odvolání. S poukazem na přiměřené užití ustanovení § 574 odst. 2 obchodního zákoníku upravující tutéž otázku ve vztahu k vypovězení mandátní smlouvy ze strany mandanta je pak zpravidla uzavíráno, že odvolání jednatele společnosti s ručením omezeným se stává účinným okamžikem, kdy se o něm jednatel dozví nebo mohl dozvědět.

Další ze zákonem aprobovaných možností zániku funkce jednatele společnosti je jeho odstoupení z funkce. Tato možnost je přitom obecně upravena v ustanovení § 66 odst. 1 obchodního zákoníku. Dle jeho úplného znění může osoba, která je statutárním orgánem nebo jeho členem anebo členem jiného orgánu společnosti, ze své funkce odstoupit. Je však povinna oznámit to orgánu, jehož je členem, nebo orgánu, který ji zvolil nebo jmenoval. U společnosti s ručením omezeným je orgánem, který odstupujícího jednatele do funkce jmenoval, valná hromada společnosti. U společností o jediném společníku je pak tímto orgánem namísto valné hromady jediný společník.

Výkon funkce končí v takovém okamžiku dnem, kdy odstoupení projednala nebo měla projednat valná hromada společnosti, která jednatele jmenovala, nestanoví-li společenská smlouva nebo stanovy, že postačí, projednal-li je nebo měl projednat orgán, jehož je členem.

Valná hromada je povinna projednat odstoupení na svém nejbližším zasedání poté, co se o odstoupení z funkce dověděla. Za tímto účelem tak bude zpravidla svolána mimořádná valná hromada společnosti.

Jestliže ale jednatel odstupující z funkce oznámí své odstoupení až na zasedání valné hromady, končí výkon funkce uplynutím dvou měsíců po takovém oznámení, neschválí-li valná hromada na jeho žádost jiný okamžik zániku funkce (kupř. ke dni konání valné hromady).

Funkce jednatele společnosti s ručením omezeným zaniká u jednatele, jakožto fyzické osoby, samozřejmě i jeho smrtí. Je tomu proto, že výkon této funkce je závazkem osobní povahy a povinnost vykonávat tuto funkci tak nepřechází na dědice. Obdobně tomu je i v případě právnické osoby jako jednatele společnosti s ručením omezeným v případě, že zanikla bez právního nástupce.

Dalším způsobem zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným je i odpadnutí podmínek pro výkon funkce. Jedná se přitom o podmínky, které jsou uvedeny v § 194 odst. 7 obchodního zákoníku a § 381 obchodního zákoníku. Nejčastěji tato situace nastává, ztratí-li následně jednatel plnou způsobilost k právním úkonům, přestane-li být bezúhonným ve smyslu zákona o živnostenském podnikání nebo u něj nastane skutečnost, jež je překážkou provozování živnosti podle zákona o živnostenském podnikání.

Jednatel nemůže být ani ten, kdo vykonával funkci statutárního orgánu, jeho člena nebo jiného orgánu právnické osoby, která je podnikatel, na jejíž majetek byl prohlášen konkurs. Totéž platí, byl-li návrh na prohlášení konkursu podaný proti takovéto právnické osobě zamítnut pro nedostatek majetku. V případě, že daná skutečnost nastane v době výkonu funkce jednatele, valná hromada společnosti, jakmile se o tom dozví, tohoto jednatele odvolá nebo potvrdí jeho jmenování. K potvrzení jmenování se vyžaduje souhlas dvou třetin hlasů společníků přítomných na valné hromadě. Jestliže k potvrzení jmenování nedojde do tří měsíců ode dne, kdy nastala předmětná skutečnost, výkon funkce zaniká posledním dnem této lhůty.

Poslední z možností zániku funkce jednatele společnosti s ručením omezeným, která je nicméně v praxi taktéž poměrně častá, je zánik samotné společnosti.

Další články:

- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. – jednatelé](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Když korporátní neshody nestačí: soudní zásah do účasti společníka jako krajní řešení](#)
- [Do 5 milionů EUR bez prospektu cenných papírů - novela ZPKT!](#)
- [Význam doplacení úvěru při přezkumu posouzení úvěruschopnosti](#)